

Maďari, a jednak z hospodárskych dôvodov. Nová hranica im odobrala lesy pri Slanci, kde vraj nachádzali obživu, a tiež zabratím Košíc sú vraj hospodársky veľmi poškodení. Rovnako nevyplatenie vyživovacieho príspevku ženám, ktorých muži narukovali, udávali ako príčinu demonstrácií.

Od znovuobsadenia Slanca, ktoré uskutočnilo četníctvo 19. 12. 1938 o 19. hodine je v obci pokoj.

Vpád do Slanca previedlo maďarské pohraničné vojsko, ktoré malo zelené výložky s červeným lemovaním. Teroristi pri vpáde neboli pozorovaní.

Štefan V. zo Slanca pri pouličnom boji bol ťažko ranený a zomrel v Košiciach, kde ho odviezlo maďarské vojsko. Kým bol zastrelený, sa nedalo zistiť. Bol pochovaný v Slanci.

Vrchný strážmajster Šváb, v. r.
Okresný četnícky veliteľ

SNA, MV, kr. 13, D IV, č. 635.

¹ Dňa 2. 11. 1938 vo Viedni Nemecko a Taliansko arbitrážou rozhodli o novej hranici medzi Česko-Slovenskom a Maďarskom.

204

28. január 1939, Bratislava.

Odpoveď J. Bejla, styčného generála úseku A, na správu Františka Němca, rotmajstra v. v., o týraní česko-slovenských príslušníkov v Maďarsku. Tento styčnému dôstojníkovi dáva príkaz, aby protestoval na maďarskej strane proti postupu maďarských orgánov.

K Vašemu č. j. 59/1939 ze dne 26. 1. 1939 nařizují, aby jste protestoval u příslušného styčného maďarského důstojníka proti podobnému surovému a neodůvodněnému postupu maďarských orgánů proti našim lidem, kteří legálně hranici překračují. Podobný postup nemůže přispět k odstranění nedorozumění a zdravému sousedství, jak si to přejí maďarské královské úřady v Budapešti.

Uvědomte dotyčného důstojníka, že žádám naši delimitační komisi, aby tuto věc přednesla v Budapešti.

Styčný generál pásma A
brigádní generál Jindřich Bejl, v. r.

Jeřava 16. 1. 1939ŠOKA – Modra, Styční důstojníci na úseku Bratislava 1938-39, kr. 2, písomnosti, mapy.

205

1. február 1939, Bratislava.

Správa podplukovníka A. Malára pre K. Klínovského, vedúceho bezpečnostnej služby, o pomeroch na okupovanom území Slovenska a žiadosť obce Tomášov a Bernolákovo o spätné pripojenie k česko-slovenskému štátu.

Z hodnoverných prameňov sa dozvedám:

Kolónia Tomášov:

Kolónia žiada o pripojenie k Slovensku. Kolonisti získali majetok kúpou z voľnej ruky od grófa Apponyiho cestou Slovenskej Ligy v Amerike. Sťažovali si na neľudské jednanie maďarského obyvateľstva, najmä miestnej luzy, ktorá voľne chodí do kolónie a zoberie, čo sa jej páči. Keď niekto niečo povie, tak ho zbijú.

Majú obavy o svoje životy. Keby vedeli, že sa pripojenie nepodarí, potom by sa vystáhovali. Vojaci (veľí im akýsi čatár) robia, čo chcú. Večer vyzvú sa vystáhovať a o dve hodiny prídu pre neho a nedovolia mu nič vziať so sebou. Majú vyriadiť Slovenskej vláde, že za jedného Maďara budú vypovedaní dvaja Slováci. Keďže kolónia svojimi pozemkami súvisí s chotárom obce Čeklís (*Bernolákovo*), žiadajú o pripojenie k Slovensku.

Prosili, aby sa Maďari nedozvedeli o ich návšteve, lebo by ich vzali na dereš.

Obec Čeklís (*Bernolákovo*):

Prišli si preveriť, či obec Čeklís pripadne k Slovensku. Udávajú, že celá obec túžobne čaká, aby zas pripadla k Slovensku a chystajú usporiadať veľkú oslavu. Na dotaz udali, že tam bol Šoltés, maďarský podplukovník četníctva, ktorý im hovoril, že môžu rozprávať slovensky, aj spievať hymnu „Hej Slováci.“ Ale oni mu odpovedali, že po spievaní budú po nich strieľať. Rozprával s nimi len slovensky, ale hovorí už len lámanou slovenčinou.

Mali taký dojem, že ich chce iba upokojiť. Niekoľko raz vybubovali, aby platili dane, ale súčasne im vyhrážali exekúciou. Oni čakajú až na výsledok rokovania¹, lebo pevne veria, že sa dostanú naspäť do vlasti. V tejto viere ich tiež utvrdzujú poznámky maďarských četníkov, ktorí často vyhlasujú, že maďarská vláda ich tam zbytočne drží, lebo aj tak to pripadne k Slovensku.

V obci vybubovali, že všetci, ktorí najmenej jeden rok slúžili v čs. armáde, sa majú prihlásiť ďalej slúžiť v maďarskej armáde. V obci a celom okolí je drahota: 1 kg ryže stojí 6.30, káva 1 kg 64 (tá, čo predtým stála 32), 1 kg soli 2.80, cukor 7.60, víno, čo predtým stálo 7, teraz stojí 9.

Obec je násilne maďarizovaná. Všetky úradné spisy ako aj správy ohlasované bubnovaním sú len maďarské. Pri sčítaní ľudu² aj Slovákov proti ich vôli písali ako Maďarov. Jeden udáva, že pred dvoma svedkami prihlásil seba i svoje deti za Slovákov a len manželku za Maďarku. Vo výkaze (zozname) však bol aj on, aj jeho deti zapísané ako Maďari. O tomto zápise ho tajne vyznamenal kisbíró (*zástupca richtára*) a úskokom mu to potvrdil aj učiteľ Kővári, člen komisie.

Na jarmoku v Senci, kde normálne býva 2 – 3 tisíc ľudí, ostatný raz bolo sotva 500 ľudí. Na obsadenom území aj medzi Maďarmi je veľká nespokojnosť. Keby bol plebiscit, Maďari by stratili všetko až po Malý Dunaj a Nové Zámky.

Z rozkazu podplukovníka A. Malára

SNA, KÚ, kr. 305, č. 9476.

¹ Medzi československou a maďarskou vládou prebiehalo rokovanie o vzájomnej výmene niektorých obcí, medzi ktorými figurovalo aj Bernolákovo.

² Na okupovanom území 15. 12. 1938 maďarská vláda uskutočnila sčítanie obyvateľstva.